

K rozdeľovacím transakciám systému národných účtov ESA 2010 (5.)

Úvod

V predchádzajúcej časti príspevkov sme sa podrobnejšie zamerali na ďalšiu časť rozdeľovacích transakcií systému národných účtov ESA 2010 - na sociálne príspevky a dávky. Pridaná hodnota vytvorená pri produkcii sa prostredníctvom rozdeľovacích transakcií rozdeľuje medzi prácu, kapitál a verejnú správu a transakcie zahŕňajúce prerozdelenie dôchodku a majetku. V tejto časti príspevkov sa podrobnejšie zameriame na ďalšiu časť rozdeľovacích transakcií systému národných účtov ESA 2010 - na ostatné bežné transfery v rámci verejnej správy a na úpravy vyplývajúce zo zmeny nároku na dôchodok.

Rozdeľovacie transakcie

Rozdeľovacie transakcie sú transakcie, prostredníctvom ktorých sa pridaná hodnota vytvorená pri produkcii rozdeľuje medzi prácu, kapitál a verejnú správu a transakcie zahŕňajúce prerozdelenie dôchodku a majetku. Rozlišujeme bežné a kapitálové transfery. Prostredníctvom kapitálových transferov sa prerozdeľujú úspory alebo majetok, a nie dôchodok.

Ostatné bežné transfery v rámci verejnej správy a úpravy vyplývajúce zo zmeny nároku na dôchodok členíme nasledovne:.

❖ OSTATNÉ BEŽNÉ TRANSFERY:

• Čisté poistné neživotného poistenia:

- čisté poistné priameho neživotného poistenia;
- čisté poistné neživotného zaistenia.

• Nároky z neživotného poistenia:

- nároky z priameho neživotného poistenia;
- nároky z neživotného zaistenia.

• Bežné transfery v rámci verejnej správy

• Bežná medzinárodná spolupráca

• Rôzne bežné transfery:

- *Bežné transfery v sektore neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam (NZISD);*
- *Bežné transfery medzi domácnosťami;*

- *Ostatné rôzne bežné transfery.*
- **Vlastné zdroje EÚ založené na DPH a HND**

❖ ÚPRAVY VYPLÝVAJÚCE ZO ZMENY NÁROKU NA DÔCHODOK

❖ OSTATNÉ BEŽNÉ TRANSFERY

- **Čisté poistné neživotného poistenia**

Čisté poistné neživotného poistenia je poistné, ktoré sa platí za poistky uzatvorené inštitucionálnymi jednotkami.

Poistky uzatvorené jednotlivými domácnosťami sú tie, ktoré sa uzatvoria z ich vlastnej iniciatívy a v ich vlastný prospech, nezávisle od ich zamestnávateľov alebo verejnej správy a mimo akejkoľvek schémy sociálneho poistenia. Čisté poistné neživotného poistenia obsahuje skutočné poistné, ktoré platia držiteľia poistky na získanie poistného krytia počas účtovného obdobia (prijaté poistné), a doplnkové poistné vyplatené z dôchodkov z majetku patriacich držiteľom poistiek po odpočítaní poplatkov za službu poisťovacích spoločností.

Čisté poistné neživotného poistenia sú sumy, ktoré umožňujú krytie rizík rôznych udalostí alebo nehôd s následkom v podobe škody na výrobkoch alebo majetku, či ujmy na zdraví osôb v dôsledku prírodných alebo ľudských faktorov, akým je napríklad oheň, povodne, havárie, kolízie, krádeže, násilie, nehody, choroba atď., alebo rizík finančných strát v dôsledku udalostí, akou je choroba, nezamestnanosť, nehody atď.

Čisté poistné neživotného poistenia sa člení na *dve kategórie*:

- čisté poistné priameho neživotného poistenia;
- čisté poistné neživotného zaistenia.

Čas zaznamenania

Čisté poistné neživotného poistenia sa zaznamenáva do obdobia, v ktorom sa získalo.

V prípade poistného, z ktorého sa odpočítavajú poplatky za službu, ide o tú časť celkového poistného plateného v bežnom období alebo v predchádzajúcich obdobiach, ktorá je určená na pokrytie rizík v bežnom období.

Poistné získané v bežnom období sa musí odlišiť od poistného splatného počas bežného obdobia, ktoré môže pokrývať riziká v budúcich obdobiach, ako aj v bežnom období.

V systéme účtov sa čisté poistné neživotného poistenia zaznamenáva na strane:

- použitia na účte druhotného rozdelenia dôchodkov rezidentských držiteľov poistiek;
- použitia na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských držiteľov poistiek);
- zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov rezidentských poisťovacích spoločností;
- zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských poisťovacích spoločností).

- **Nároky z neživotného poistenia**

Nároky z neživotného poistenia predstavujú poistné nároky splatné podľa zmlúv týkajúcich sa neživotného poistenia; sumy, ktoré sú poisťovacie spoločnosti povinné vyplatiť ako vyrovnanie v prípade zranenia alebo škody týkajúcich sa osôb alebo výrobku (vrátane fixného kapitálu).

Táto položka sa člení na *dve kategórie*:

- nároky z priameho neživotného poistenia;
- nároky z neživotného zaistenia.

Nároky z neživotného poistenia nezahŕňajú platby, ktoré predstavujú sociálne dávky. Vyrovnanie nároku z neživotného poistenia sa považuje za transfer žiadateľovi o poistný nárok. Takéto platby sa považujú za bežné transfery, aj keď v prípade zničenia fixného aktíva v dôsledku nehody alebo vážneho zranenia jednotlivca ide o veľké sumy.

Výnimočné veľké poistné nároky, t. j. v prípade katastrof, sa namiesto bežných transferov môžu zaznamenávať ako kapitálové transfery.

Sumy vyplatené žiadateľovi nie sú zvyčajne účelovo viazané a poškodené alebo zničené výrobky alebo aktíva nemusia byť nevyhnutne opravené alebo nahradené.

Poistné nároky vznikajú na základe škôd alebo zranení, ktoré držiteľ poistky spôsobil tretím stranám alebo ich majetku. V takýchto prípadoch sa uznané poistné nároky zaznamenávajú ako priamo platené poisťovacou spoločnosťou poškodeným stranám, a nie nepriamo cez držiteľa poistky.

Čisté poistné a nároky v prípade zaistenia sa vypočítavajú presne rovnako ako poistné a nároky v prípade neživotného poistenia. Keďže zaistovacie činnosti sa sústreďujú len v niekoľkých krajinách, najviac zaistných zmlúv existuje v prípade nerezidentských jednotiek.

Niektoré jednotky, najmä jednotky verejnej správy, môžu poskytovať záruku za dlžníka pre prípad nedodržania podmienok, ktoré zodpovedajú neživotnému poisteniu. Stáva sa to vtedy, keď sa vydá mnoho záruk rovnakého druhu a možno realisticky odhadnúť celkovú úroveň nedodržania záväzkov. V takýchto prípadoch sa zaplatené poplatky (a z nich získané dôchodky z majetku) zaznamenávajú rovnako ako čisté poistné neživotného poistenia a výzvy v rámci štandardizovaných záruk za pôžičky sa zaznamenávajú rovnako ako nároky z neživotného poistenia.

Čas zaznamenania

Nároky z neživotného poistenia sa zaznamenávajú do obdobia, v ktorom došlo k nehode alebo inej udalosti, na ktorú sa vzťahuje poistenie.

V systéme účtov sa nároky z neživotného poistenia zaznamenáva na strane:

- použitia na účte druhotného rozdelenia dôchodkov rezidentských poisťovacích spoločností;
- použitia na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských poisťovacích spoločností);

- zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov sektorov príjemcov;
- zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských príjemcov).

• **Bežné transfery v rámci verejnej správy**

Bežné transfery v rámci verejnej správy zahŕňajú transfery medzi rôznymi subsektormi verejnej správy (ústredná štátna správa, regionálna správa, miestna samospráva a fondy sociálneho zabezpečenia) s výnimkou daní, subvencií, investičných dotácií a ostatných kapitálových transferov.

Bežné transfery v rámci verejnej správy *nezahŕňajú* transakcie v mene inej jednotky; na účtoch sa zaznamenávajú iba raz, a to na strane zdrojov prijímajúcej jednotky, v mene ktorej sa transakcia vykonáva. Táto situácia nastáva najmä vtedy, keď orgán verejnej správy (napríklad ministerstvo ústrednej štátnej správy) vyberá dane, ktoré sa automaticky prevádzajú vcelku alebo sčasti inému orgánu verejnej správy (napríklad miestnemu orgánu). V takýchto prípadoch sa daňové príjmy pre iný orgán verejnej správy uvádzajú tak, ako keby ich uvedený orgán priamo vyberal, a nie ako bežný transfer v rámci verejnej správy. Toto riešenie sa uplatňuje najmä vtedy, ak sa dane vyberajú vo forme príplatkov k daniam ústrednej štátnej správy, ale sú určené pre iný orgán verejnej správy. Časový posun pri zasielaní daní z prvej do druhej jednotky verejnej správy sa na finančnom účte zaznamenáva ako ostatné pohľadávky/závazky.

Na druhej strane sú transfery daňových príjmov, ktoré tvoria súčasť paušálnych transferov ústrednej štátnej správy iným orgánom verejnej správy, zahrnuté do bežných transferov v rámci verejnej správy. Takéto transfery nezodpovedajú žiadnej špecifickej kategórii daní a nerealizujú sa automaticky, ale najmä prostredníctvom určitých fondov (fondy okresov a miestnych orgánov) v súlade so spôsobom rozdeľovania stanoveným ústrednou štátnou správou.

Čas zaznamenania

Bežné transfery v rámci verejnej správy sa zaznamenávajú do obdobia, ktoré je stanovené platnými nariadeniami.

Bežné transfery sa v rámci verejnej správy zaznamenávajú na strane použitia a na strane zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov subsektorov verejnej správy. Bežné transfery v rámci verejnej správy sú internými tokmi sektora verejnej správy a neuvádzajú sa na konsolidovaných účtoch sektora ako celku.

• **Bežná medzinárodná spolupráca**

Bežná medzinárodná spolupráca zahŕňa všetky transfery v hotovosti alebo v naturáliách medzi verejnou správou a verejnými správami alebo medzinárodnými organizáciami v zahraničí s výnimkou investičných dotácií a ostatných kapitálových transferov.

Položka bežná medzinárodná spolupráca sa vzťahuje na:

- príspevky verejnej správy medzinárodným organizáciám (s výnimkou daní, ktoré platia členské štáty nadnárodným organizáciám);
- bežné transfery, ktoré verejná správa prijíma vyššie uvedených od inštitúcií alebo organizácií. Bežné transfery, ktoré prijímajú rezidentskí trhoví výrobcovia priamo od inštitúcií Európskej únie, sa zaznamenávajú ako subvencie zo zahraničia;
- bežné transfery medzi verejnými správami buď v hotovosti (napríklad platby na financovanie rozpočtových deficitov iných štátov alebo zámorských území), alebo v naturáliách (napríklad protihodnota za dary v podobe stravy, vojenského vybavenia, núdzovej pomoci v prípade prírodných katastrof vo forme stravy, odevov, liekov atď.);
- mzdy a platy, ktoré poradcom alebo expertom technickej pomoci vyslaným do rozvojových krajín platí štát, inštitúcia Európskej únie alebo medzinárodná organizácia.

Bežná medzinárodná spolupráca *zahŕňa* transfery medzi verejnou správou a medzinárodnými organizáciami nachádzajúcimi sa v krajine, keďže medzinárodné organizácie sa nepovažujú za rezidentské inštitucionálne jednotky krajín, v ktorých sa nachádzajú.

Čas zaznamenania

V prípade povinných transferov do obdobia, v ktorom sa platnými nariadeniami stanovuje realizácia transferov alebo v prípade nepovinných transferov do obdobia, v ktorom sa transfery realizujú.

Bežná medzinárodná spolupráca sa na účtoch zaznamenáva na strane:

- použitia a zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov sektora verejnej správy;
- použitia a zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

• Rôzne bežné transfery

○ *Bežné transfery v sektore neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam (NZISD)*

Bežné transfery NZISD zahŕňajú všetky nepovinné príspevky (okrem dedičstiev), predplatné členského a finančnú podporu, ktorú NZISD dostávajú od domácností (vrátane nerezidentských domácností) a v menšej miere aj od ostatných jednotiek.

Bežné transfery NZISD *zahŕňajú*:

- ✓ pravidelné členské, ktoré platia domácnosti odborovým organizáciám a politickým, športovým, kultúrnym, náboženským a im podobným organizáciám zaradeným do sektora NZISD;
- ✓ nepovinné príspevky (okrem dedičstiev) domácností, korporácií a zahraničia pre NZISD vrátane naturálnych transferov vo forme darov potravín, odevov, prikrývk, liekov atď. pre dobročinné organizácie na distribúciu rezidentským a nerezidentským domácnostiam. To platí pre spotrebné výrobky, keďže transfery veľkých darov (cennosti považované za nefinančné aktíva) sa zaznamenávajú v ostatných kapitálových transferoch. Na účtoch sa ako transfery nezaznamenávajú dary neželaných alebo použitých výrobkov od domácností;
- ✓ podpora a dotácie verejnej správy s výnimkou transferov realizovaných na osobitný účel financovania kapitálových výdavkov, ktoré sa uvádzajú v investičných dotáciách.

Do bežných transferov NZISD nie sú zahrnuté platby členských poplatkov alebo členských príspevkov trhovým neziskovým inštitúciám slúžiacim podnikom, ako napríklad obchodným komorám alebo obchodným združeniam, ktoré sa zaznamenávajú ako platby za poskytované služby.

Čas zaznamenania

Bežné transfery NZISD sa zaznamenávajú do obdobia, keď sa realizujú.

V systéme účtov sa bežné transfery NZISD zaznamenávajú na strane:

- použitia na účte druhotného rozdelenia dôchodkov prispievajúcich sektorov;
- použitia na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia;
- zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov sektora NZISD.

○ **Bežné transfery medzi domácnosťami**

Bežné transfery medzi domácnosťami pozostávajú zo všetkých bežných transferov v hotovosti alebo v naturáliách, ktoré boli zaslané rezidentskými domácnosťami iným rezidentským alebo nerezidentským domácnostiam alebo boli od nich prijaté.

Zahrňajú najmä prevody peňazí, ktoré vykonávajú vystažovalci alebo pracovníci s trvalým pobytom v zahraničí (alebo pracujúci v zahraničí aspoň jeden rok) v prospech svojich rodinných príslušníkov žijúcich v krajine pôvodu, alebo prevody vykonávané rodičmi v prospech detí na inom mieste.

Čas zaznamenania

Bežné transfery medzi domácnosťami sa zaznamenávajú do obdobia, v ktorom sa transfery realizujú.

Bežné transfery medzi domácnosťami sa na účtoch zaznamenávajú na strane:

- použitia a zdrojov na účte druhotného rozdelenia dôchodkov domácností;
- použitia a zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

○ **Ostatné rôzne bežné transfery)**

➤ **Pokuty a penále**

Pokuty a penále, ktoré inštitucionálnym jednotkám uložili súdy alebo kvázijudicné orgány, sa považujú za ostatné rôzne bežné transfery.

Do ostatných rôznych bežných transferov *nie sú zahrnuté*:

- ✓ pokuty a penále, ktoré uložili daňové orgány za vyhýbanie sa platbám daní alebo za neskoré platby daní, ktoré nemožno odlíšiť od samotných daní a zostávajú klasifikované ako dane;
- ✓ platby poplatkov na získanie oprávnení; takéto platby sú buď daňami, alebo platbami za služby, ktoré poskytujú jednotky verejnej správy.

Čas zaznamenania

Pokuty a penále sa zaznamenávajú do obdobia vzniku platobnej povinnosti.

➤ **Lotérie a stávkové hry**

Sumy platené za tikety lotérií alebo za podanie stávkov pozostávajú z dvoch súčastí: platba poplatku za službu jednotke organizujúcej lotériu alebo stávkovú hru a zvyšný bežný transfer, ktorý je vyplatený víťazom.

Poplatok za službu môže predstavovať významnú sumu a môže pokrývať dane z poskytovania služieb stávkových hier. Transfery sa v systéme považujú za realizované priamo medzi účastníkmi lotérie alebo stávkovej hry, t. j. medzi domácnosťami. Ak sa zúčastňujú nerezidentské domácnosti, môžu vzniknúť významné čisté transfery medzi sektorom domácností a zahraničím.

Čas zaznamenania

Zvyšné bežné transfery sa zaznamenávajú do obdobia, keď sa realizujú.

➤ **Platby odškodného**

Platby odškodného pozostávajú z bežných transferov, ktoré inštitucionálne jednotky platia iným inštitucionálnym jednotkám ako odškodnenie za zranenie osôb alebo škodu na majetku, s výnimkou platby nárokov z neživotného poistenia. Platby odškodného sú povinné platby uložené súdom alebo nepovinné platby dohodnuté mimosúdnou cestou. Táto položka zahŕňa nepovinné platby, ktoré realizujú jednotky verejnej správy alebo NZISD ako odškodnenie za zranenia alebo škody spôsobené prírodnými katastrofami s výnimkou tých, ktoré sú klasifikované ako kapitálové transfery.

Čas zaznamenania

Platby odškodného sa zaznamenávajú do obdobia ich realizácie (nepovinné platby) alebo do obdobia, v ktorom sú splatné (povinné platby).

Ostatné rôzne formy bežných transferov:

- bežné transfery NZISD verejnej správy, ktoré nie sú daňami;
- platby verejnej správy verejným podnikom zaradeným ako nefinančné korporácie a kvázikorporácie určené na pokrytie mimoriadnych penzijných poplatkov;
- zahraničné štipendiá a ocenenia, ktoré rezidentským alebo nerezidentským domácnostiam platí verejná správa alebo NZISD;
- periodické bonusové platby verejnej správy domácnostiam s cieľom odmeniť ich za úspory počas daného obdobia;
- vrátenie výdavkov domácnosťami, ktoré v ich mene vznikli organizáciám sociálnej starostlivosti;
- bežné transfery NZISD zahraničiu;
- sponzorovanie korporáciami, ak tieto platby nemožno považovať za nákupy reklamy alebo iných služieb (napríklad transfery na dobročinné účely alebo štipendiá);
- bežné transfery verejnej správy domácnostiam v ich postavení spotrebiteľa, ak sa nezaznamenávajú ako sociálne dávky;

- súvzťažný transfer centrálnej banky menovým finančným inštitúciám (MFI) na pokrytie medzispotreby nepriamo alokovanej časti produkcie centrálnej banky.

Čas zaznamenania

Transfery sa zaznamenávajú do obdobia ich realizácie s výnimkou transferov realizovaných verejnou správou alebo verejnej správe, ktoré sa zaznamenávajú do obdobia, v ktorom sú splatné.

Ostatné rôzne bežné transfery sa na účtoch zaznamenávajú na strane:

- zdrojov a použitia na účte druhotného rozdelenia dôchodkov všetkých sektorov;
- zdrojov a použitia na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

• **Vlastné zdroje EÚ založené na DPH a HND**

Tretí a štvrtý vlastný zdroj EÚ, ktoré sú založené na DPH a HND, sú bežné transfery, ktoré platí verejná správa každého členského štátu inštitúciám Európskej únie.

Tretí vlastný zdroj EÚ založený na DPH a štvrtý vlastný zdroj EÚ založený na HND sú príspevky do rozpočtu inštitúcií Európskej únie. Výška príspevku jednotlivých členských štátov závisí od výšky ich základu DPH a ich HND.

Položka vlastné zdroje EÚ založené na DPH a HND *zahrňa* aj rôzne nedaňové príspevky verejnej správy pre inštitúcie Európskej únie.

Čas zaznamenania

Tretí vlastný zdroj založený na DPH a štvrtý vlastný zdroj založený na HND sa zaznamenávajú do obdobia, v ktorom sú splatné.

V systéme účtov sa tretí vlastný zdroj založený na DPH a štvrtý vlastný zdroj založený na HND zaznamenávajú na strane:

sa zaznamenávajú na strane:

- použitia na účte druhotného rozdelenia dôchodkov verejnej správy;
- zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

❖ **ÚPRAVY VYPLÝVAJÚCE ZO ZMENY NÁROKU NA DÔCHODOK**

Úpravy vyplývajúce zo zmeny nároku na dôchodok predstavujú úpravy potrebné na to, aby z úspor domácností vyplynulo, že došlo k zmene nároku na dôchodok, na ktoré majú domácnosti pevný nárok. Zmena nároku na dôchodok vzniká na základe platieb príspevkov a dávok zaznamenaných na účte druhotného rozdelenia dôchodkov.

Keďže domácnosti sa na finančných účtoch a v súvahách systému považujú za vlastníkov nárokov na dôchodok, je potrebná úprava na zabezpečenie toho, že suma, o ktorú dôchodkové príspevky prevyšujú dôchodkové príjmy, neovplyvní úspory domácností.

Aby sa tento účinok neutralizoval, úprava zodpovedajúca:

celkovej hodnote skutočných a imputovaných sociálnych príspevkov na dôchodky platených do dôchodkových schém, v ktorých majú domácnosti určité nároky,

FOR FIN, Odborný dvojmesačník pre financie a investovanie, Bratislava,
Fin Star 2017, ISSN 1339-5416, Číslo 5, September - Október 2017

plus celková hodnota doplnkových príspevkov platených z dôchodkov z majetku patriaceho poberateľom dôchodkov

minus hodnota súvisiacich poplatkov za službu

minus celková hodnota dôchodkov vyplácaných ako dávky sociálneho poistenia z dôchodkových schém

sa doplní k disponibilnému dôchodku alebo upravenému disponibilnému dôchodku domácností pred stanovením úspor na strane použitia na účte dôchodkov.

Takýmto spôsobom sa v prípade úspor domácností získa rovnaká hodnota, ku ktorej by sa dospelo, ak by sa dôchodkové príspevky a dôchodkové príjmy neuvádzali na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako bežné transfery. Tieto úpravy sú potrebné na to, aby boli úspory domácností v súlade so zmenou ich nárokov na dôchodok uvádzanou na finančnom účte systému. Na strane použitia účtov príjmov jednotiek zodpovedných za platbu dôchodkov sú samozrejme potrebné opačné úpravy.

Čas zaznamenania

Úpravy sa zaznamenávajú do rovnakého obdobia ako toky, z ktorých sa skladajú.

Úpravy vyplývajúce zo zmeny nároku na dôchodok sa na účta účtoch zaznamenávajú na strane:

- použitia na účtoch dôchodkov sektorov, do ktorých sú zaradené jednotky zodpovedné za vyplácanie dôchodkov;
- použitia na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských inštitúcií);
- zdrojov na účte použitia dôchodkov sektora domácností;
- zdrojov na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (v prípade nerezidentských domácností).

Záver

V tejto časti príspevkov sme sa podrobnejšie zamerali na ďalšiu časť rozdeľovacích transakcií systému národných účtov ESA 2010 - na ostatné bežné transfery a na úpravy vyplývajúce zo zmeny nároku na dôchodok. V ďalšej časti príspevkov podrobnejšie rozoberieme kapitálové transfery, ktoré si vyžadujú nadobudnutie alebo úbytok jedného alebo viacerých aktív aspoň jednou zo strán transakcie. Bez ohľadu na to, či ide o transfery v hotovosti, alebo v naturáliách, výsledkom je zodpovedajúca zmena vo finančných alebo nefinančných aktívach uvedených v súvahách jednej alebo oboch strán transakcie.

Použitá literatúra:

1. <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>
2. Manuál ESA 2010 ako príloha Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 549/2013

FOR FIN, Odborný dvojmesačník pre financie a investovanie, Bratislava, Fin Star 2017, ISSN 1339-5416, Číslo 5, September - Október 2017

Ing. Zuzana Staríčková, PhD.
Katedra financií, NHF, EU
3soyza@gmail.com